

**بررسی رابطه بین نوع حسابرس و مدیریت سود
در صنعت بانکداری**

یحیی حساس یگانه
محسن محمدنوربخش لنگرودی
محمدرضا خطیبی

چکیده

این تحقیق درصدد بررسی و آزمون علمی رابطه بین نوع حسابرس (دولتی و خصوصی) با مدیریت سود در صنعت بانکداری است. مدیریت سود دخالت در خور توجهی در فرآیند گزارشگری برون سازمانی با هدف به دست آوردن برخی مزایای شخصی از سوی مدیران یا سهامداران است (اسکیپر ۱۹۸۹)^۱. در این راستا با در نظر گرفتن ده بانک ملی، صادرات، ملت، تجارت، کارآفرین، پاسارگاد، پارسیان، پست بانک، سرمایه، اقتصادنویین و اطلاعات سالهای ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹، مدیریت سود براساس نوسان پذیری سودها نسبت به نوسان جریانهای نقدی عملیاتی (لز و دیگران ۲۰۰۳)^۲ و (فرانسیس لافوند اولسون و شیبیر ۲۰۰۴)^۳ ارزیابی شد. حسابرس دولتی، سازمان حسابرسی و حسابرس غیردولتی، مؤسسات حسابرسی خصوصی عضو جامعه حسابداران رسمی در نظر گرفته شدند. برای تحلیل اطلاعات از ضریب همبستگی اسپیرمن و آزمون کای دو و روش رگرسیون لجستیک با آزمونهای معتبر والد و برای آزمون معنادار بودن ضرایب مدل و آزمونهایی نظیر مک فادن جهت ارزیابی نکویی برآزش و کارایی مدل استفاده شده است. علاوه بر متغیر مستقل نوع حسابرس، متغیرهای کنترلی دیگری نیز در مدل وارد شده‌اند. با توجه به نتایج همبستگی اسپیرمن، تنها بین میزان تسهیلات موزون شده (با ضریب همبستگی ۰/۲۷۷) و حقوق صاحبان سهام موزون شده (با همبستگی ۰/۴۱۰) و مدیریت سود رابطه مثبت معناداری وجود دارد. طبق نتایج حاصل از آزمون کای اسکور بین نوع حسابرس (خصوصی و دولتی) با مدیریت سود رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین نتایج رگرسیون لجستیک حاکی است متغیرهای اندازه بانک، تسهیلات اعطایی موزون شده، حقوق صاحبان سهام موزون شده و هزینه جبران وامهای نکول شده بر مدیریت سود بانکها تأثیر معناداری دارند، لیکن سایر متغیرهای مدل از جمله نوع حسابرس، تغییرات کل داراییها و تغییر در جریان نقدی نمی‌توانند بر مدیریت سود بانکها تأثیر معناداری داشته باشند.

کلمات کلیدی: مدیریت سود، حسابرسی، نوع حسابرس، صنعت بانکداری.

¹ Schipper, K., 1989, P. 92.

² Leuz, Nanda, Wysocki, 2003.

³ Francis, J. R., LaFond, P. M., Olsson, K., Schipper, 2004.